

Poročilo o spremljanju vznemirjanja vodnih ptic s podporo internetne baze podatkov za leto 2025

LIFE Tršca, naloga T.7.3.ii

Damjan Intihar, Rudi Kraševc,

Cerknica
december 2025

Projektni partnerji

Sofinancer

Naslov dokumenta:

Poročilo o spremljanju vznemirjanja vodnih ptic s podporo internetne baze podatkov za leto 2025

Organizacija in priprava dokumenta:

Notranjski regijski park
Tabor 42, 1380 Cerknica

Kontakt: info@notranjski-park.si

Podatki o financerjih:

Dokumentacija je nastala v okviru projekta **101114184 — LIFE22-NAT-SI-LIFE TRSCA**, ki ga sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za naravne vire in prostor.

Dokument pripravila:

Damjan Intihar in Rudi Kraševac

Priporočeno citiranje:

Intihar, D., Kraševac, R. (2025): Poročilo o spremljanju vznemirjanja vodnih ptic s podporo internetne baze podatkov za leto 2025. Notranjski regijski park, Cerknica, december 2025. 39 str.

Kazalo

Kazalo	2
Povzetek	3
Summary	3
1. Uvod	4
2. Spletna aplikacija	5
2.1. Navodila za uporabo aplikacije za beleženje motenj na Cerkniškem jezeru	5
3. Analiza podatkov beleženja motenj v letu 2025	8
3.1. Sprehajalci	10
3.2. Vožnja v naravi	12
3.3. Vožnja po cestah in kolovozih	14
3.4. Plovba	16
3.5. Zrakoplovi	18
3.6. Taborjenje	20
3.7. Kadavri in poškodovane živali	22
3.8. Ribolov	24
3.9. Vojska	26
3.10. Lov	28
3.11. Kmetijstvo	30
3.12. Vode	32
3.13. Odlagališča	34
3.14. Objekti	36
4. Zaključek	38
Viri	39

Povzetek

Poročilo predstavlja rezultate prvega leta spremljanja vznemirjanja vodnih ptic na Cerknškem jezeru v okviru projekta LIFE TRŠCA (naloga T.7.3). Namen spremljanja je sistematično beleženje človeških dejavnosti, ki lahko predstavljajo motnje za vodne ptice in druge prostoživeče živali, zlasti v občutljivih območjih in obdobjih, kot je gnezdenje. V začetku leta 2025 je bila vzpostavljena spletna aplikacija za beleženje motenj, ki omogoča enostaven vnos podatkov na terenu ali naknadno preko računalnika ter zajema 14 glavnih kategorij motenj.

V obdobju od 23. januarja do 4. decembra 2025 je bilo zabeleženih skupno 364 dogodkov. Najpogostejše motnje so bile povezane s sprehajalci, vožnjo v naravi ter plovbo, večina dogodkov pa je bila zabeležena v toplejših mesecih, z vrhom v poletnem obdobju. Prostorska analiza je pokazala večje zgostitve motenj na določenih delih jezera, zlasti ob obodu jezera ter na območjih, ki so pomembna za redke gnezdilke, kot je denimo veliki škurh.

Rezultati potrjujejo uporabnost aplikacije kot učinkovitega orodja za podporo upravljanju zavarovanega območja. Čeprav količina podatkov v prvem letu še ne omogoča dokončnih zaključkov, predstavljajo zbrani podatki pomembno osnovo za nadaljnje spremljanje, prepoznavanje konfliktov med rabo prostora in varstvom narave ter načrtovanje ciljanih ukrepov za zmanjševanje vznemirjanja v prihodnje.

Summary

The report presents the results of the first year of monitoring disturbances to waterbirds at Lake Cerknica within the LIFE TRŠCA project (Task T.7.3). The main objective of the monitoring was to systematically record human activities that may cause disturbances to waterbirds and other wildlife, particularly in sensitive areas and during critical periods such as breeding. In early 2025, a web-based application for recording disturbances was developed, enabling easy data entry in the field or retrospectively via computer, covering 14 main categories of disturbance.

Between 23 January and 4 December 2025, a total of 364 disturbance events were recorded. The most frequent disturbances were related to walkers, off-road driving, and boating activities. Most events occurred during the warmer months, with a clear peak in summer. Spatial analysis revealed clusters of disturbances along the lake shoreline and in areas important for rare breeding species, such as the Eurasian Curlew.

The results confirm that the application is a useful and effective tool for supporting the management of the protected area. Although the dataset from the first year is still limited and does not yet allow firm conclusions, it provides an important baseline for continued monitoring, identification of conflicts between human activities and nature conservation, and for planning targeted measures to reduce disturbances in the future.

1. Uvod

V projektu LIFE TRŠCA se izvajajo različne dejavnosti za izboljšanje stanja močvirskih habitatnih tipov. Med njimi je tudi okrepljeno izvajanje naravovarstvene službe v okviru delovnega paketa WP5 z namenom zmanjševanja motenj v najbolj občutljivih delih jezera in v najbolj občutljivih obdobjih (npr. gnezdenja). V ta namen v okviru delovnega paketa WP7 poteka beleženje človeških dejavnosti, ki se izvajajo na Cerknškem jezeru. Človeške dejavnosti v prevelikem obsegu lahko predstavljajo motnje in s tem grožnjo za varovanje vrst, ki so občutljive na človekovo prisotnost.

V nekaterih primerih že nekatere povsem običajni, a pogosti dogodki, kot je npr. sprehajanje psov, ki niso na povodcih lahko močno negativno vplivajo na biodiverzitetu (Miller in sod., 2001). Druge športno-rekreacijske aktivnosti, kot so vožnja s štirikolesniki pa so vzrok za neposredno uničenje habitatov in onesnaževanje. Zato je pomembno spremljanje le teh dogodkov in redno beleženje, saj se lahko na podlagi zbranih podatkov nadalje strokovno odloča o ustreznih varstvenih ukrepih. Le ti so ključni za ohranitev nekaterih redkih gnezdičk, ki so na Cerknškem jezeru (npr. veliki škurh *Numenius arquata*) (Jančar, 2024).

Beleženje bo potekalo tekom celotnega trajanja projekta na celotnem območju presihajočega jezera. Letna poročila pa predstavljajo pregled dogajanja v posameznem letu. Podatki bodo nato uporabljeni skupaj s podatki ostalih monitoringov, ki potekajo v okviru projekta. Na podlagi tega bomo lahko prepoznali območja, kjer prihaja do konfliktov med človeškimi dejavnostmi in varstvom narave.

2. Spletna aplikacija

V začetku leta 2025 smo vzpostavili spletno aplikacijo za beleženje motenj (<https://nadzor.notranjski-park.si/>). Aplikacija ima 18 vnosnih polj, od katerih je 14 kategorij motenj, ter tri splošna opisna. Naknadno je bilo dodano polje »Ukrepanje« s katerim je zabeležen način odziva ob zabeleženju motnje.

Vnosna polja (14) kategorij motenj so:

- Sprehajalci
- Vožnja v naravi
- Vožnja po cestah/kolovozih
- Plovba
- Zrakoplovi
- Taborjenje
- Kadavri in poškodovane živali
- Ribolov
- Vojska
- Lov
- Kmetijstvo
- Vode
- Odlagališča
- Objekti

Opisna polja (3) so:

- Opis dogodka
- Možnost fotografije
- Lokacija

2.1. Navodila za uporabo aplikacije za beleženje motenj na Cerknškem jezeru

Za uporabo aplikacije so bila aprila 2025 pripravljena navodila za uporabo aplikacije za beleženje motenj na Cerknškem jezeru (Jančar, 2025). Aplikacija omogoča beleženje vznemirjanj tudi izven območja Cerknškega jezera, na področjih Notranjskega parka, ki niso predmet aktivnosti projekta LIFE Tršča. V nadaljevanju je prikazan povzetek navodil začasne mobilne aplikacije.

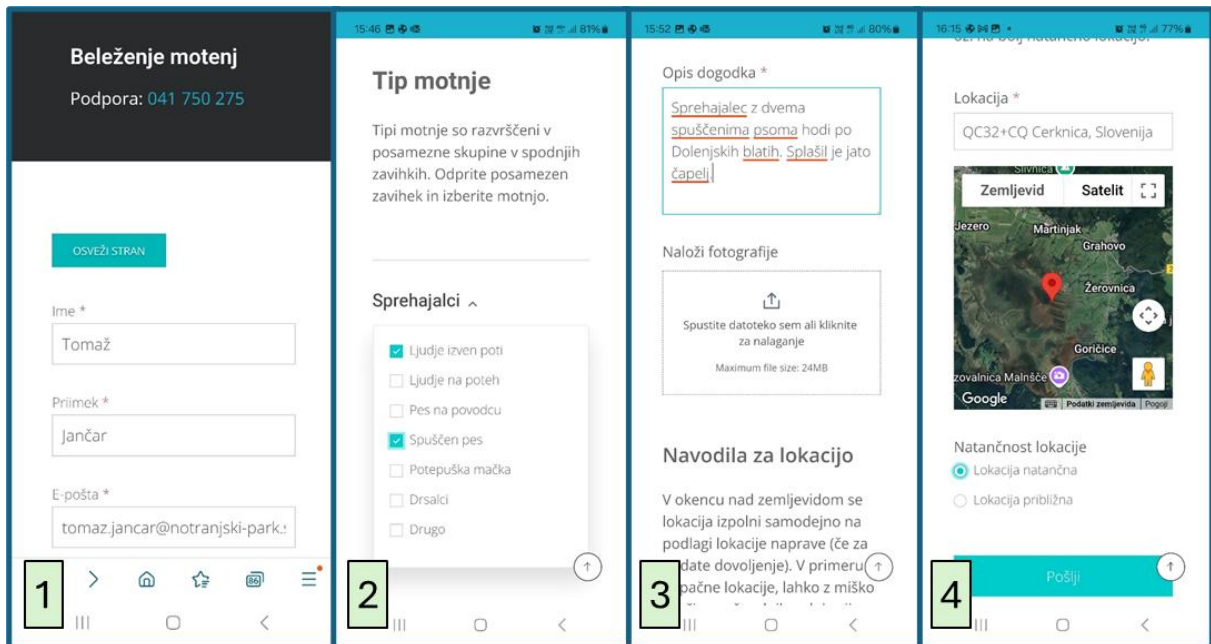
- i) Telefonu je potrebno omogočiti dostop do mobilnih podatkov in se povezati na spletno stran <https://nadzor.notranjski-park.si/>

V primeru nedostopnosti mobilnih podatkov npr. slab signal, vnos v aplikacijo ni možen. V takem primeru si je potrebno podatke zapomniti ali jih zapisati drugam ter jih naknadno vnesti v aplikacijo, ko je signal ponovno na voljo.

- ii) Izpolnjevanje polj

Polja »Ime«, »Priimek« in »E-pošta« je potrebno izpolniti le ob prve vnosa. Poslej bo aplikacija sama izpolnila ta polja s podatki iz zadnjega vnosa s te naprave (Slika 1). Polji »Datum

dogodka« in »Čas dogodka« se izpolnita samodejno in se posodobita vsakokrat, ko kliknete modri gumb »OSVEŽI STRAN« na vrhu strani.

Slika 1: (1) Prikaz začetne strani aplikacije. (2) Vnos podatkov v polje. (3) Opis dogodka in dodajanje fotografije. (4) Določitev lokacije.

iii) Določitev vrste motenj

Tipi oz. vrste motenj so urejeni po skupinah. S klikom na ime skupine, npr. »Sprehajalci« se odpre spustni seznam. Z dotikom kvadratika pred kategorijo motnje se obklučka (označi) ustrezno motnjo (Slika 1).

iv) Opis dogodka

V zavihku »Opis dogodka« se na kratko opiše kaj smo opazili, npr. »Sprehajalec z dvema spuščenima psoma hodi po Dolenjskih blatih. Splašil je jato čapelj.« (Slika 1). Opis dogodka je obvezno polje, če ni izpolnjeno zaključek zabeležke ni mogoč.

v) Dodajanje fotografije

Zelo dragoceno je, če se dogodek evidentira s fotografijo. To je možno z dotikom polja »Naloži fotografije«. Aplikacija ponudi več možnosti. Lahko se neposredno fotografira ali pa se prenese arhivsko sliko iz naprave (Slika 1). Naložiti je možno največ 3 fotografije na en dogodek.

vi) Označitev lokacije

V polju »Lokacija« se pokaže zemljevid s trenutno lokacijo. Če je prikazana prava lokacija dogodka, ni potrebno ničesar spreminjati. Lahko pa se izbere druga lokacija, če opazovan dogodek ni blizu. To se stori tako, da se dotakne rdeče oznake s prstom in podrsa po karti na ustrezno lokacijo.

Aplikacija omogoča označitev dveh možnosti, in sicer:

- Lokacija je natančna
- Lokacija je približna

Slednja pride v poštev, kadar je lokacija dogodka močno oddaljena od vas in je povsem natančno ne morete določiti (Slika 1). Po izbori vrste natančnosti lokacije tapnemo na modro polje »Pošlji«. S tem korakom je vnos motnje zaključen.

vii) Možnost vnosa motnje preko osebnega računalnika

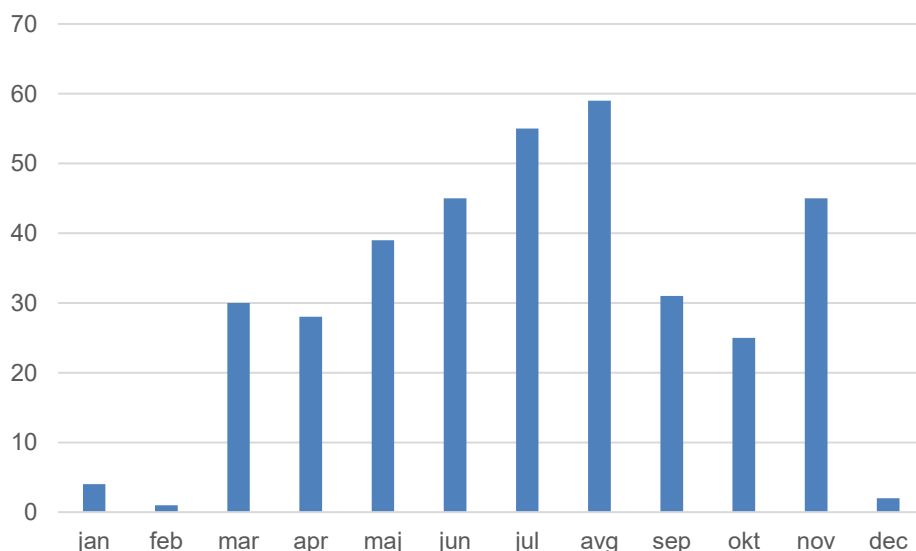
Dogodke se lahko zabeleži tudi naknadno preko računalnika v pisarni. Do aplikacije se dostopa preko iste povezave. Izpolnjevanje podatkov je povsem enako, kot pri vnosu s telefona, razen seveda »Lokacije«. Ki jo je potrebno ročno izbrati na zemljevidu.

3. Analiza podatkov beleženja motenj v letu 2025

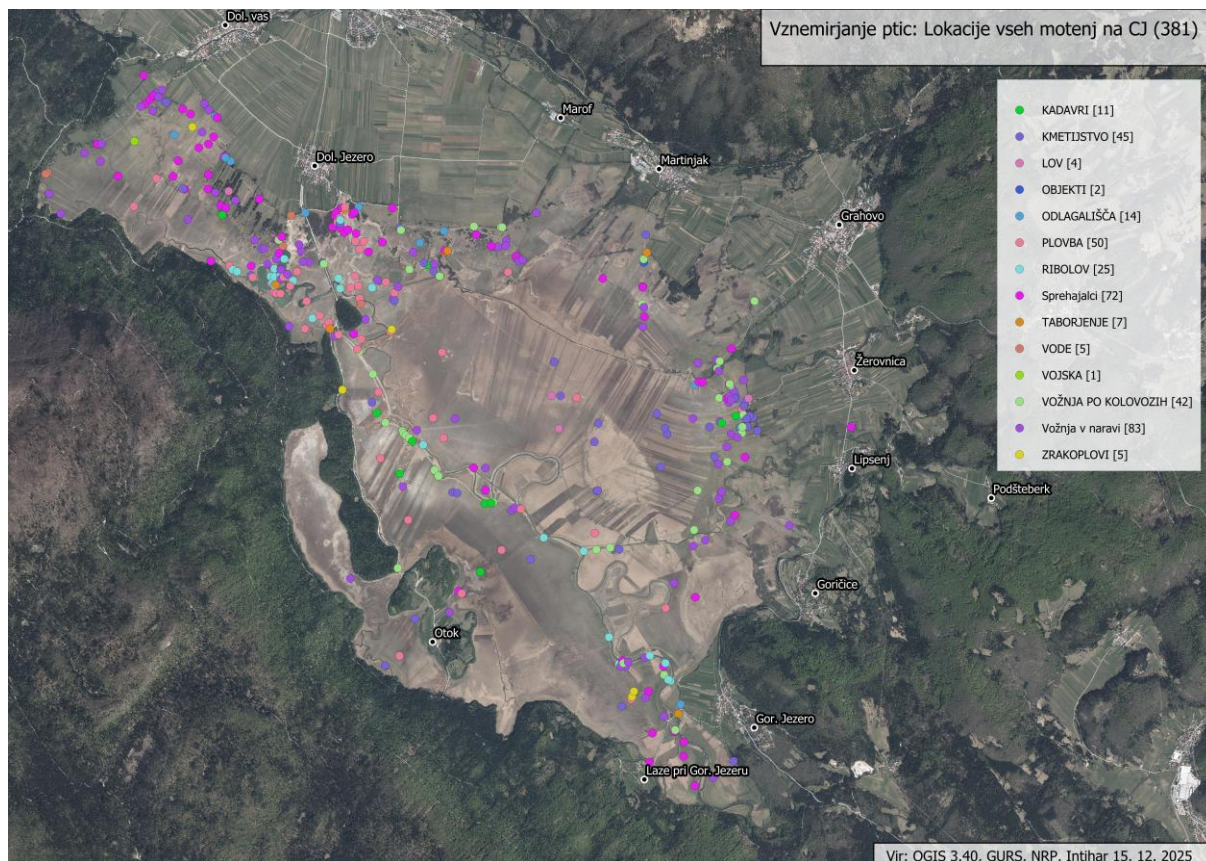
Beleženje podatkov v aplikacijo smo prvič začeli v letu 2025. Prvi testni vnos je bil 23. 1. 2025, redno beleženje na terenu pa smo začeli v marcu. V poročilu so zbrani vsi podatki zabeleženi podatki od 23. 1. 2025 do 4. 12. 2025. Vseh zabeleženih dogodkov oz. motenj v tem času je bilo 364 (Preglednica 1). Pri tem podatku je potrebno, da lahko en zabeležen dogodek pomeni ob istem času na ožjem območju zaznано npr. eno ali več plovil. Graf (Slika 2) prikazuje število zaznanih dogodkov po posameznem mesecu za 14 kategorij motenj.

Preglednica 1: Število zabeleženih dogodkov po mesecih za obdobje 23. 1. – 4. 12. 2025

Kategorija	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec	skupaj
Kadavri			2		1		6			2			11
Kmetijstvo			13	6	2		4	14		2	4		45
Lov			1						2		1		4
Objekti				1							1		2
Odlagališča			2		7				1	1	2	1	14
Plovba			6	10	10	12	1		2	1	8		50
Ribolov						5	3	7	2	1	6	1	25
Sprehajalci				6	8	10	8	11	9	8	12		72
Taborjenje						2	3	1	1				7
Vode							1	2	1	1			5
Vojska									1				1
Vožnja po kolovozih				1	2	2	14	7	5	3	8		42
Vožnja v naravi	4	1	6	4	7	13	15	16	7	5	3		81
Zrakoplovi					2	1		1		1			5
Skupaj	4	1	30	28	39	45	55	59	31	25	45	2	364

Slika 2: Prikaz vseh zabeleženih dogodkov iz Preglednice 1 po mesecih

Slika 3: Zemljevid lokacij zabeleženih dogodkov po kategorijah 23. 1. – 4. 12. 2025 iz Pregl. 1

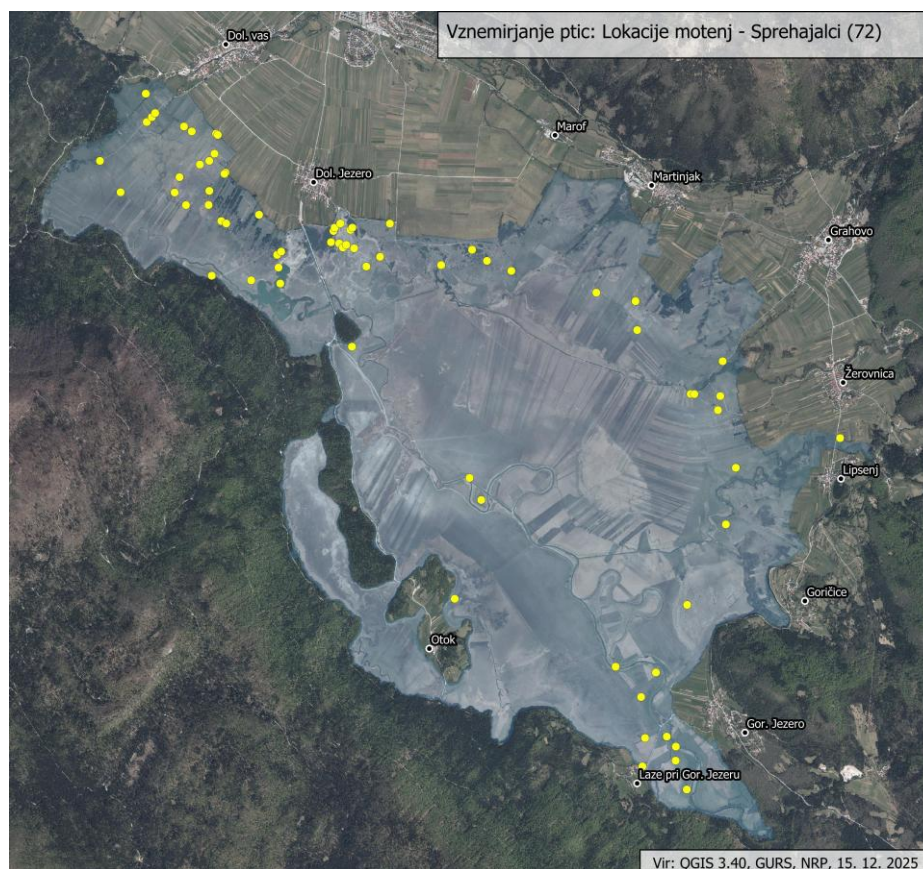
V nadaljevanju smo analizirali posamezne kategorije motenj. Vsaka kategorije vznemirjanj ima v aplikaciji možnost izbire podrobnejše podkategorije.

3.1. Sprehajalci

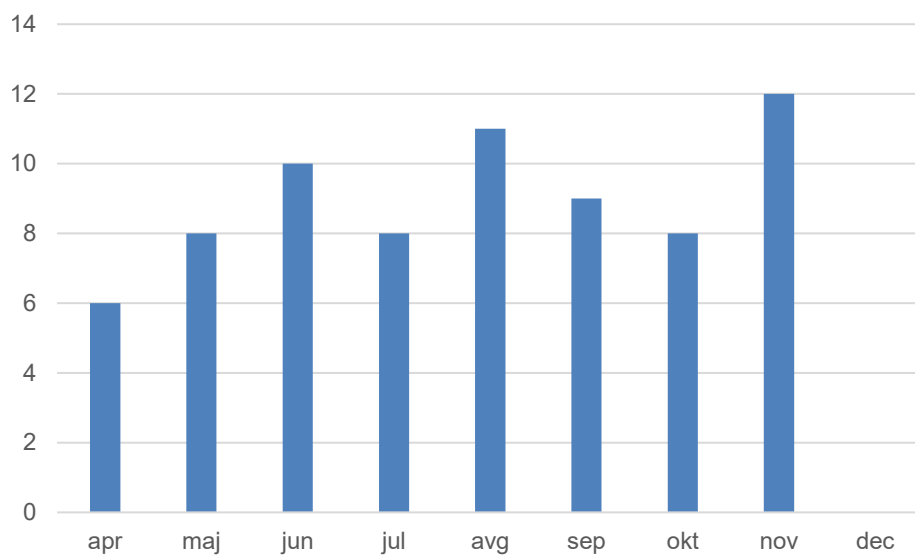
Pri skupini »Sprehajalci« aplikacija omogoča določitev 7 podkategorij motenj (Preglednica 2). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzročajo Sprehajalci. V letu 2025 smo zabeležili 72 dogodkov. Na zemljevidu (Slika 4) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povezani s sprehajalci. Graf (Slika 5) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 2: Kategorija motenj "Sprehajalci" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Ljudje izven poti	27
Ljudje na poteh	4
Pes na povodcu	3
Spuščen pes	9
Potepuška mačka	5
Drzalci	
Drugo	26

Slika 4: Zemljevid lokacij motenj kategorije – Sprehajalci

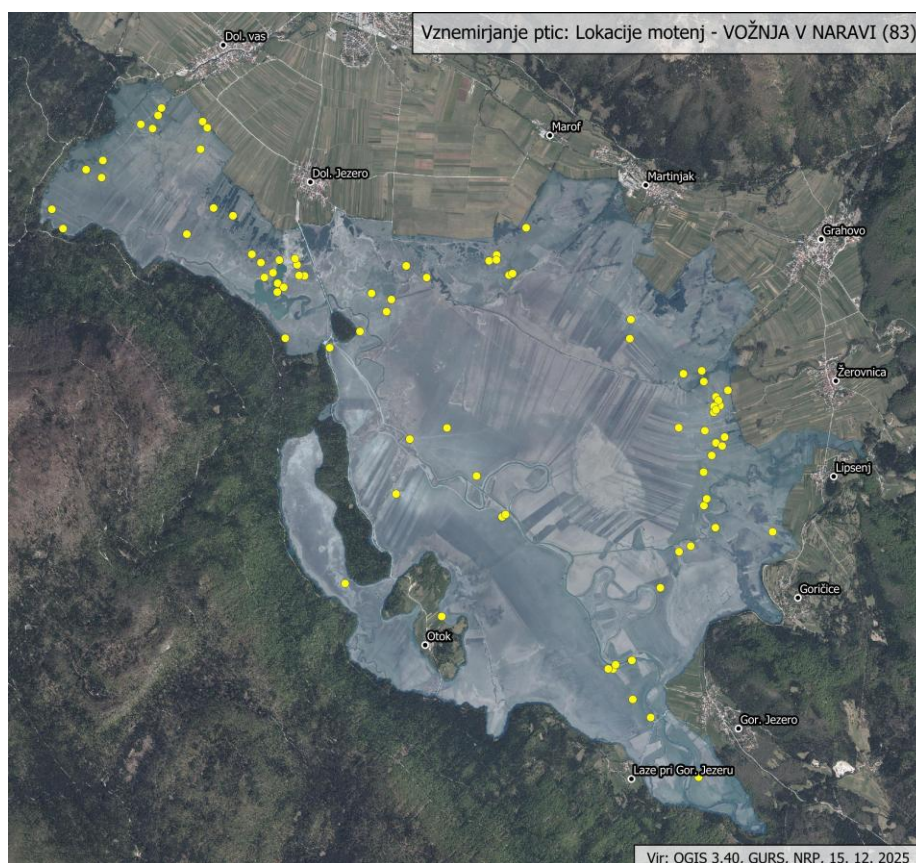
Slika 5: Število dogodkov po mesecih - Sprehajalci

3.2. Vožnja v naravi

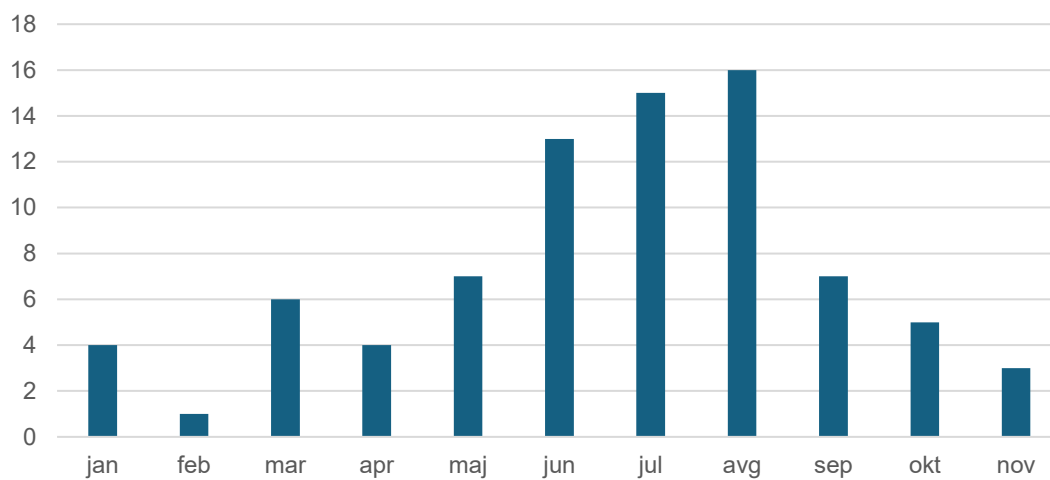
V kategoriji »Vožnja v naravi« aplikacija omogoča določitev 7 podkategorij motenj (Preglednica 3). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzročajo vozila z vožnjo v naravi izven poti. V letu 2025 smo zabeležili 81 dogodkov. Na zemljevidu (Slika 6) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povezane z vozili. Graf (Slika 7) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 3: Kategorija motenj "Vožnja v naravi" in posamezne podkategorije.

Tip motnje	št. dogodkov
Kolesa	10
Motorji	10
Štirikolesniki	18
Avtomobili	34
Tovorna vozila	
Drsalci	
Drugo	9

Slika 6: Zemljevid lokacij motenj kategorije - Vožnja v naravi.

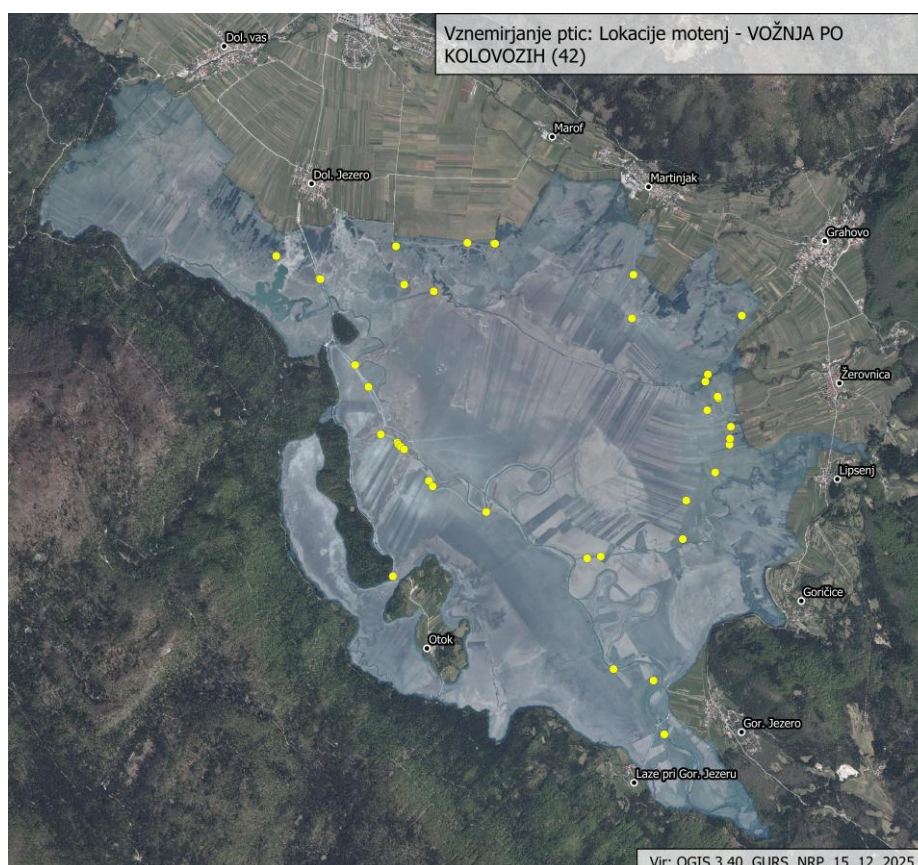
Slika 7: Število dogodkov po mesecih kategorije - Vožnja v naravi

3.3. Vožnja po cestah in kolovozih

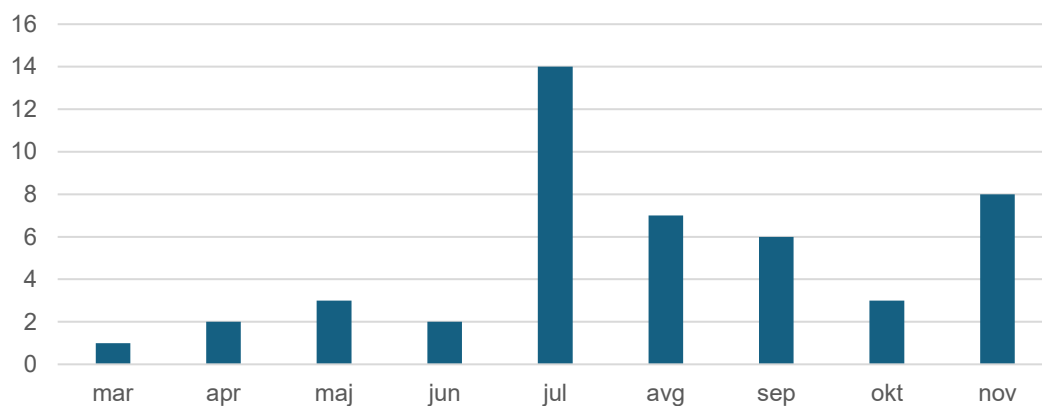
Pri kategoriji »Vožnja po cestah/kolovozih« aplikacija omogoča določitev 6 podkategorij motenj (Preglednica 4). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzročajo vozila z vožnjo po poljskih poteh oz. kolovozih. V letu 2025 smo zabeležili 46 dogodkov. Na zemljevidu (Slika 8) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povzročene z vozili. Graf (Slika 9) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 4: Kategorija motenj "Vožnja po cestah in kolovozih" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Kolesa	12
Motorji	9
Štirikolesniki	5
Avtomobili	18
Tovorna vozila	
Drugo	2

Slika 8: Zemljevid lokacij motenj kategorije - Vožnja po cestah in kolovozih.

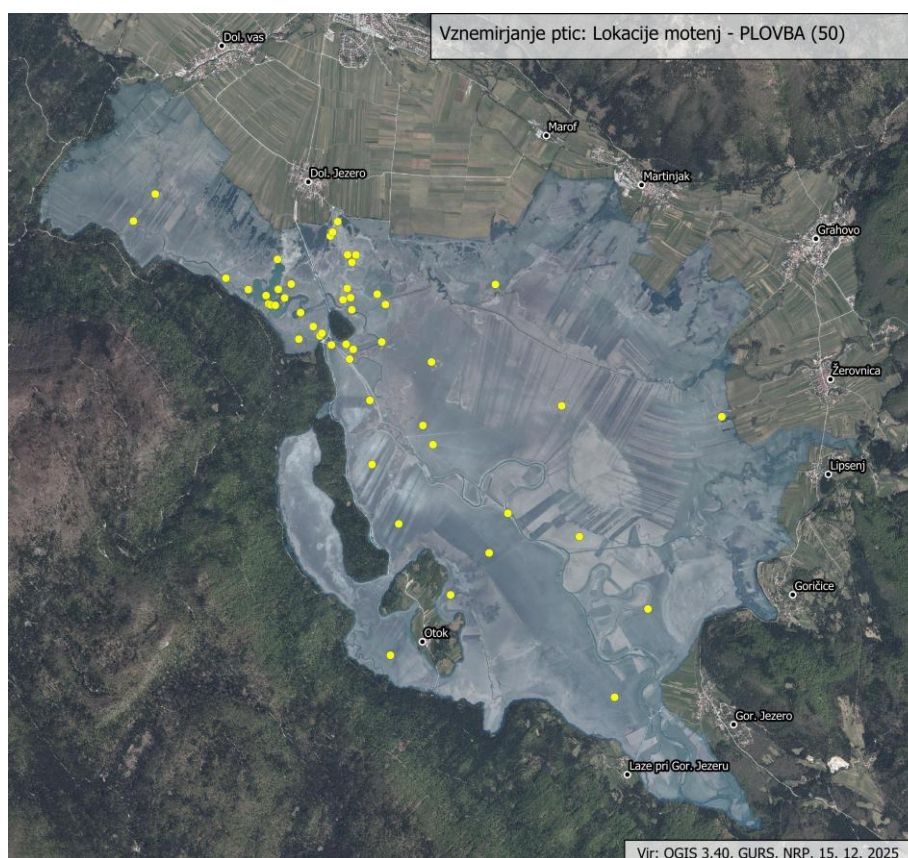
Slika 9: Število dogodkov po mesecih kategorije - Vožnja po cestah in kolovozih

3.4. Plovba

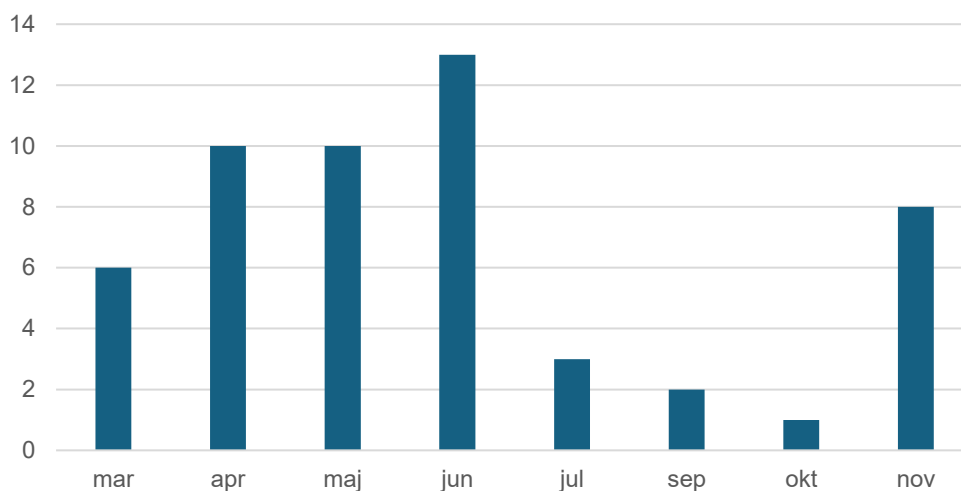
Pri kategoriji »Plovba« aplikacija omogoča določitev 6 podkategorij motenj (Preglednica 5). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzročajo plovila. V letu 2025 smo zabeležili 53 dogodkov. Na zemljevidu (Slika 10) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povezane s plovili. Graf (Slika 11) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 5: Kategorija motenj "Plovba" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Čoln na vesla	45
Motorni čoln	1
Spuščanje modelov čolnov	
Jadranje	1
Supanje	5
Drugo	1

Slika 10: Zemljevid lokacij motenj kategorije - Plovba

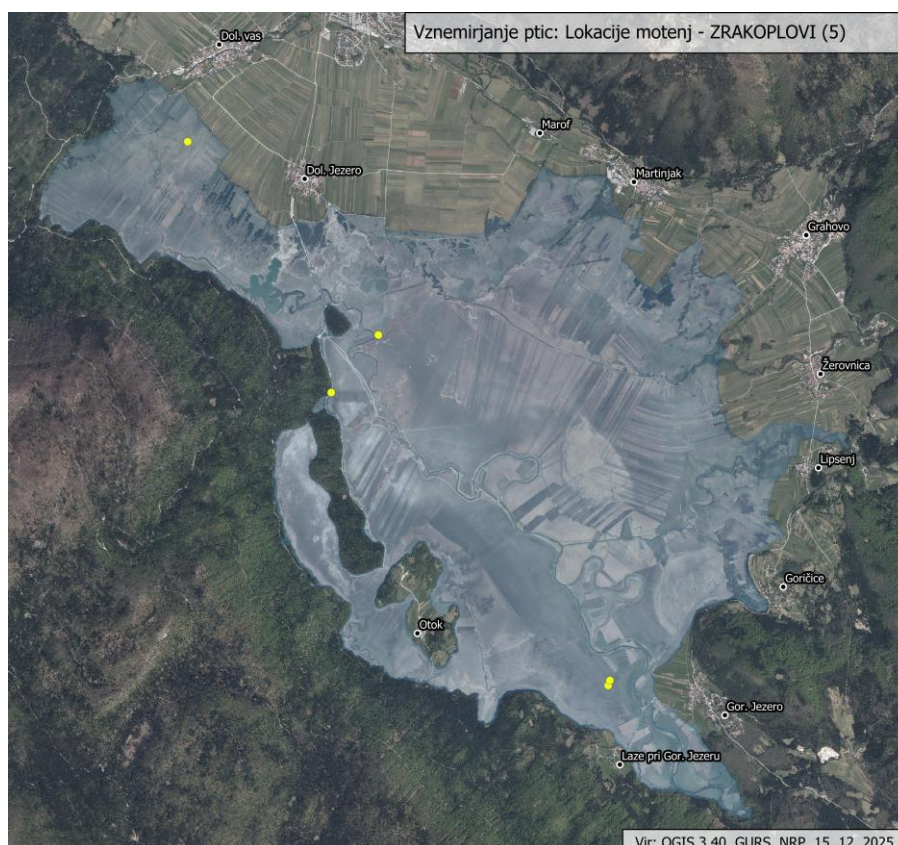
Slika 11: Število dogodkov po mesecih kategorija - Plovba

3.5. Zrakoplovi

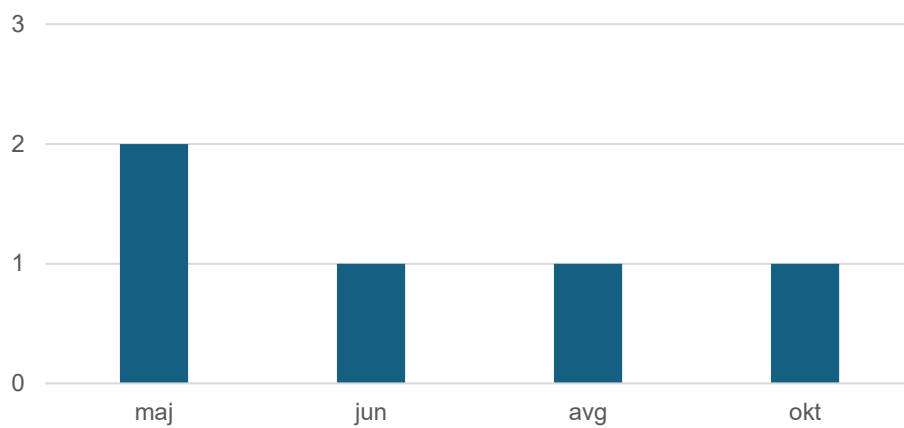
Pri kategoriji »Zrakoplovi« aplikacija omogoča določitev 7 podkategorij motenj (Preglednica 6). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzročajo zrakoplovi. V letu 2025 smo zabeležili 5 dogodkov. Na zemljevidu (Slika 12) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povezane z zrakoplovi. Graf (Slika 13) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 6: Kategorija motenj "Plovba" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Droni	1
Letala	1
Helikopterji	3
Motorni zmaji	
Jadralna padala, zmaji	
Spuščanje modelov letal	
Drugo	

Slika 12: Zemljevid lokacij motenj - Zrakoplovi

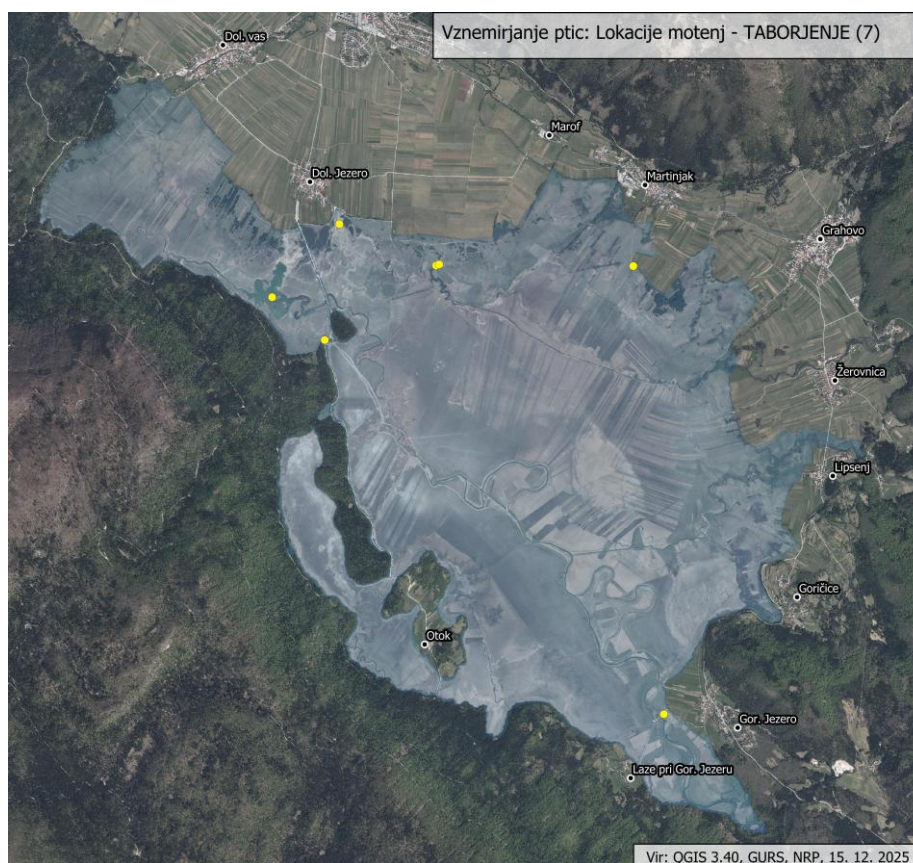
Slika 13: Število dogodkov po mesecih kategorija - Zrakoplovi

3.6. Taborjenje

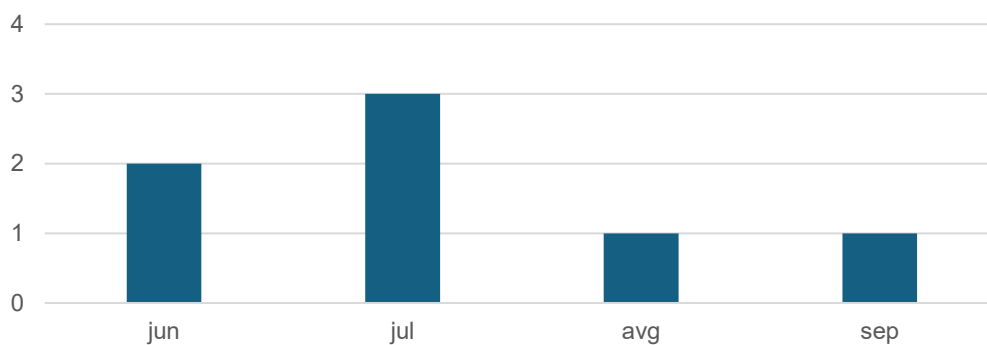
Pri kategoriji »Taborjenje« aplikacija omogoča določitev 5 podkategorij motenj (Preglednica 7). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzroča taborjenje oz. divje kampiranje. V letu 2025 smo zabeležili 7 dogodkov. Na zemljevidu (Slika 14) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povezane s prenočevanjem na Cerkniskem jezeru. Graf (Slika 15) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 7: Kategorija motenj "Taborjenje" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Piknik v naravi	1
Šotori	1
Avtodomi	2
Kurišče	
Drugo	3

Slika 14: Zemljevid lokacij motenj kategorije - Taborjenje

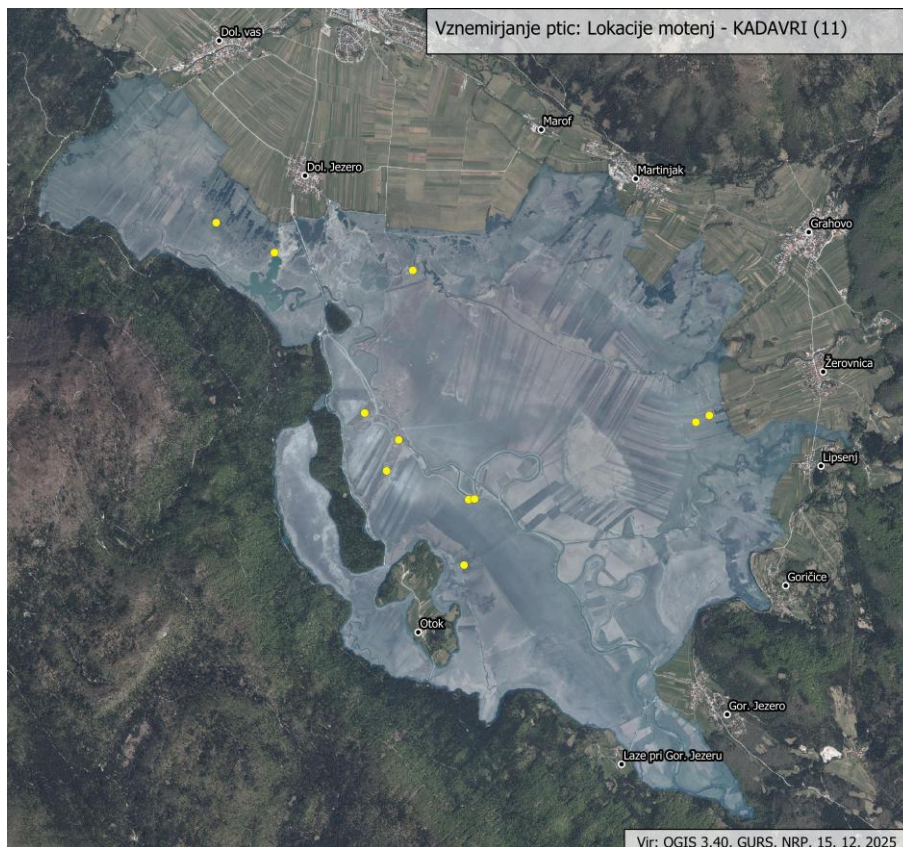
Slika 15: Število dogodkov po mesecih - Taborjenje

3.7. Kadavri in poškodovane živali

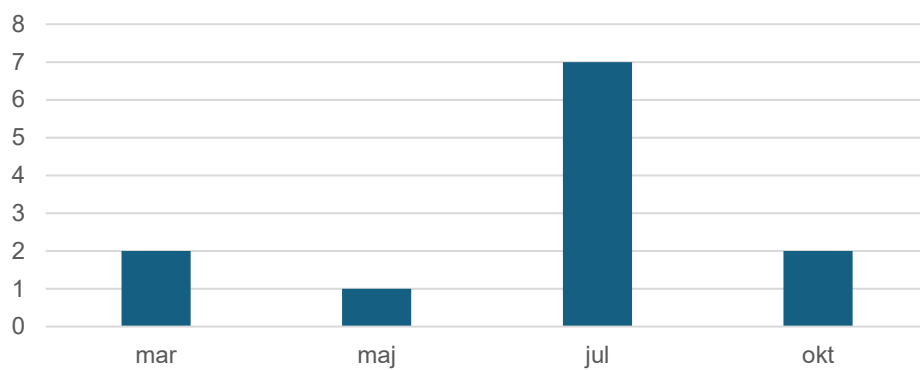
Pri kategoriji »Kadavri in poškodovane živali« aplikacija omogoča določitev 6 podkategorij motenj (Preglednica 8). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki so posredno ali neposredno povezane z živalmi tako domačimi kot divjimi. V letu 2025 smo zabeležili 11 dogodkov. Na zemljevidu (Slika 16) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povezani z živalmi na Cerkniskem jezeru. Graf (Slika 17) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 8: Kategorija motenj "Kadavri in poškodovane živali" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Odvzemanje osebkov	
Lokacija povoza dvoživk	
Kadaver	12
Poškodovana žival	
Odlagališče klavnih odpadkov	
Drugo	

Slika 16: Zemljevid lokacij motenj kategorije - Kadavri in poškodovane živali

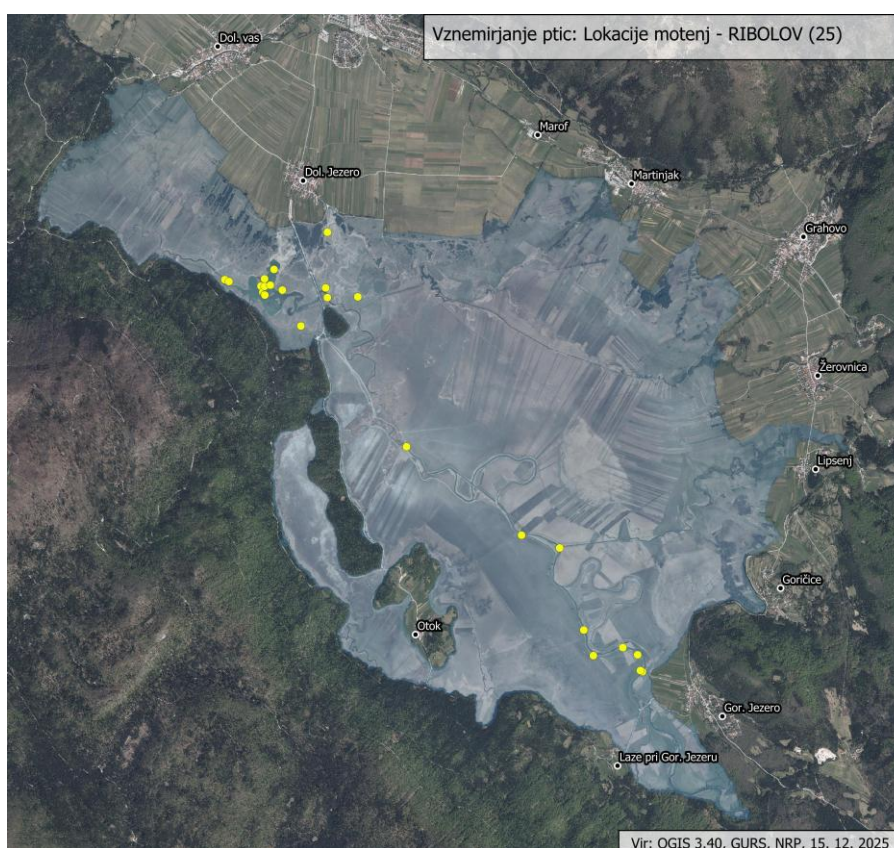
Slika 17: Število dogodkov po mesecih kategorija - Kadavri in poškodovane živali

3.8. Ribolov

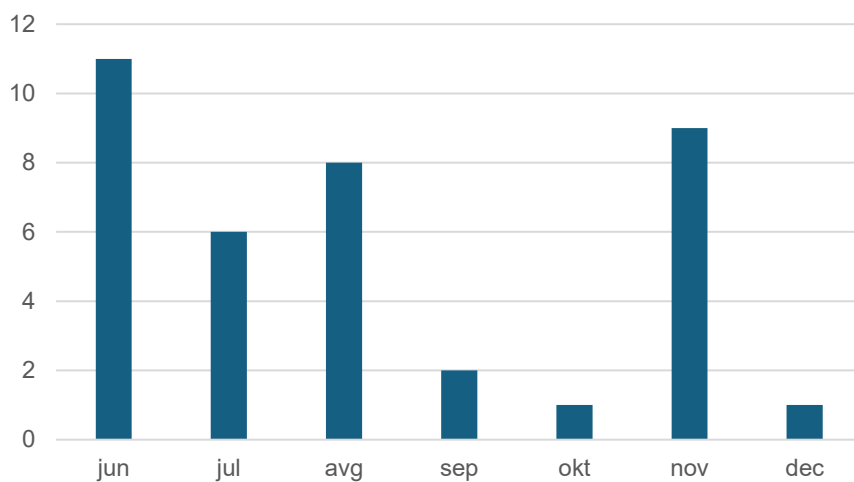
Pri kategoriji »Ribolov« aplikacija omogoča določitev 3 podkategorij motenj (Preglednica 9). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzroča ribolov. V letu 2025 smo zabeležili 25 dogodkov. Na zemljevidu (Slika 18) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povezani z ribolovom na Cerknškem jezeru. Graf (Slika 19) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 9: Kategorija motenj "Ribolov" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Ribolov z brega	17
Ribolov iz čolna	16
Drugo	5

Slika 18: Zemljevid lokacij motenj kategorije - Ribolov

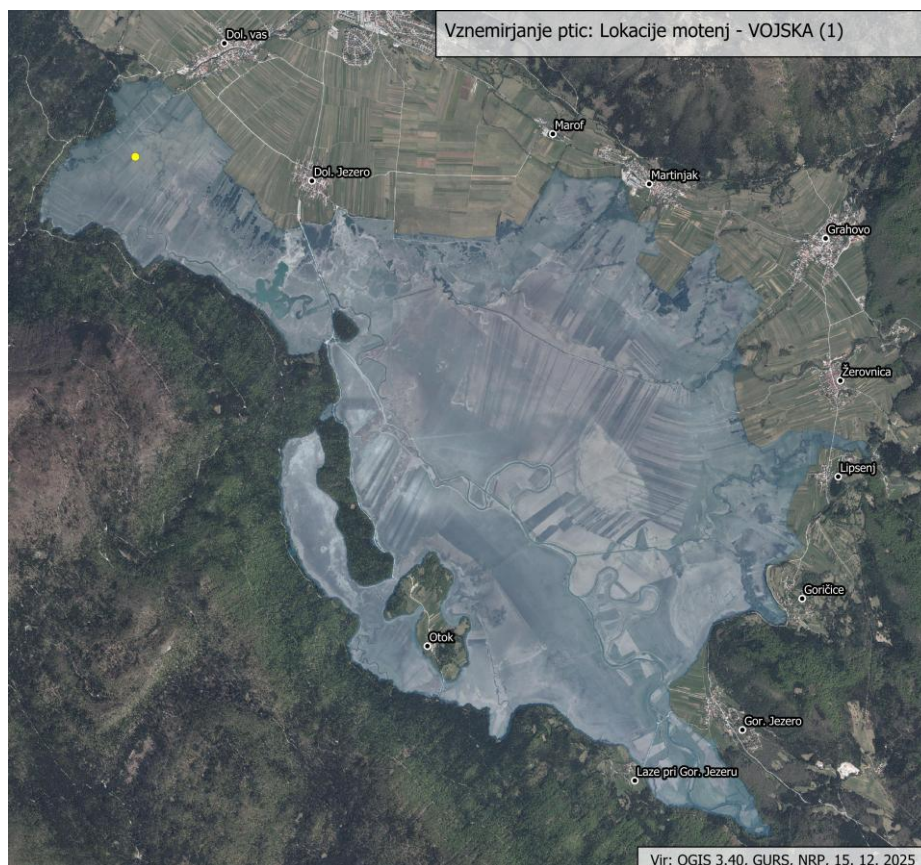
Slika 19: Število dogodkov po mesecih kategorija - Ribolov

3.9. Vojska

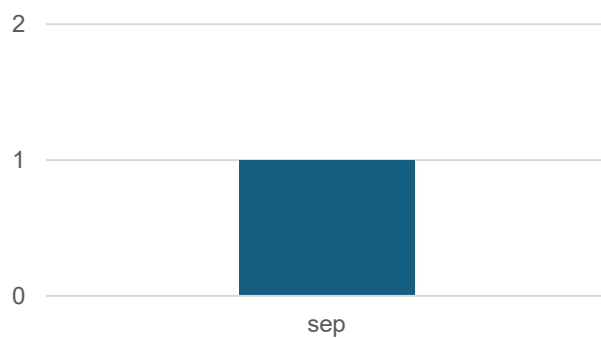
Pri kategoriji »Vojska« aplikacija omogoča določitev 5 pokategorij motenj (Preglednica 10). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzročata ribolov. V letu 2025 smo zabeležili en dogodek. Na zemljevidu (Slika 20) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povezani z vojsko na Cerkniškem jezeru. Graf (Slika 21) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 10: Kategorija motenj "Vojska" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Hrup eksplozij	
Vojaško letalo	1
Vojaški helikopter	
Vojaško vozilo	
Drugo	

Slika 20: Zemljevid lokacij motenj kategorije - Vojska

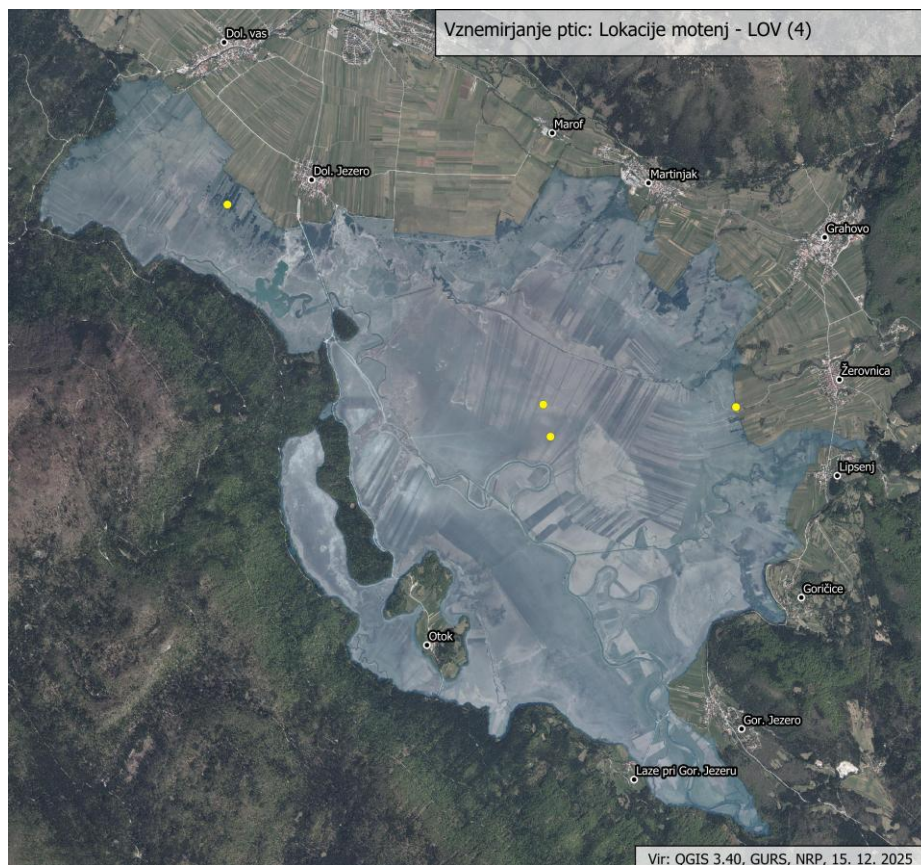
Slika 21: Število dogodkov po mesecih kategorija - Vojska

3.10. Lov

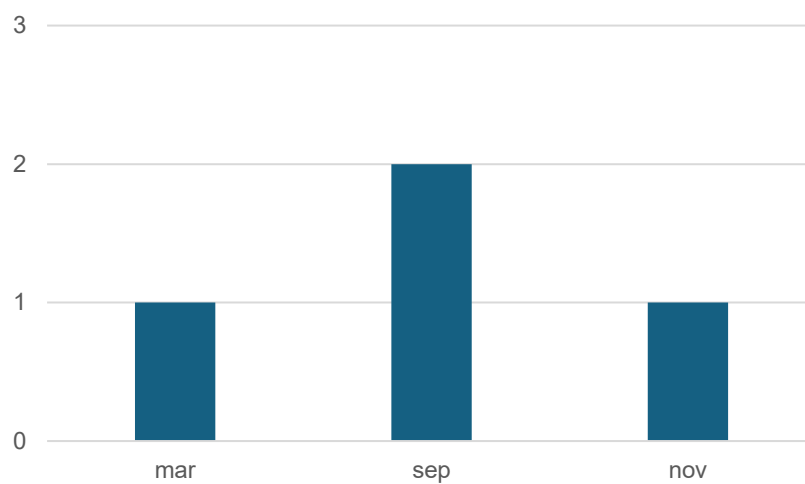
Pri kategoriji »Lov« aplikacija omogoča določitev 14 podkategorij motenj (Preglednica 11). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzročajo lov. V letu 2025 smo zabeležili 4 dogodke. Na zemljevidu (Slika 22) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povezani z lovom na Cerkniškem jezeru. Graf (Slika 21) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 11: Kategorija motenj "Lov" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Lovci ki streljajo	
Lovci ki ne streljajo	2
Lovska preža	1
Lovec v lovski preži	
Lovsko skrivališče	
Lovci na čolnu	
Domnevno streljanje	
Tulci nabojev	
Lovska vaba	
Krmišče za divjad	
Solnica za divjad	
Mreža za lov ptic	
Past	
Drugo	1

Slika 22: Zemljevid lokacij motenj kategorije - Lov

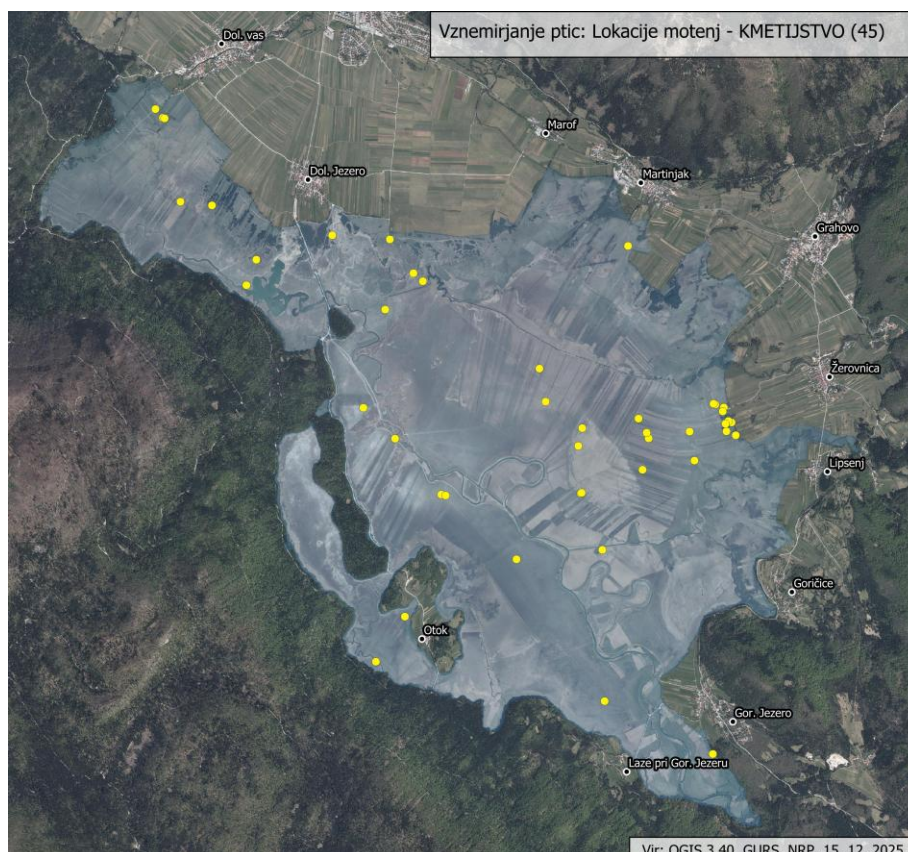
Slika 23: Število dogodkov po mesecih kategorija - Lov

3.11. Kmetijstvo

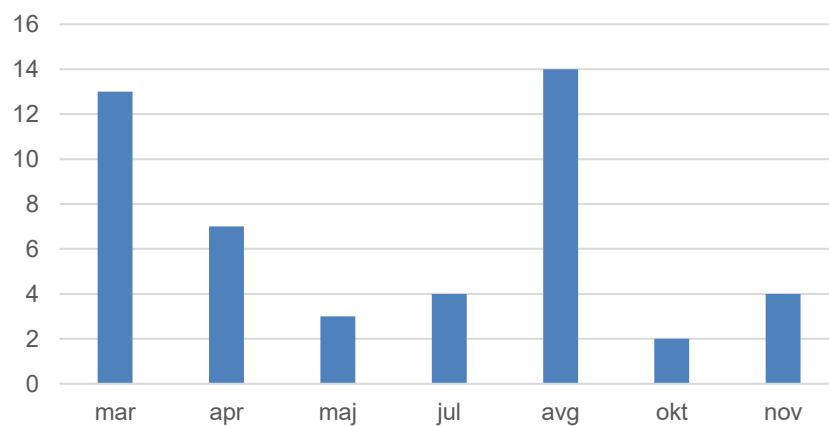
Pri kategoriji »Kmetijstvo« aplikacija omogoča določitev 12 podkategorij motenj (Preglednica 12) V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzroča kmetijstvo. V letu 2025 smo zabeležili 45 dogodkov. Na zemljevidu (Slika 24) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povezani z kmetijstvom na Cerknškem jezeru. Graf (Slika 25) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 12: Kategorija motenj "Kmetijstvo" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Gnojenje	
Košnja	17
Koscem neprijazna košnja	1
Mulčanje	4
Preoravanje	1
Kopanje osuševalnih jarkov	
Deponija hlevskega gnoja	
Deponija bal	6
Kurjenje starine/trstišč	
Utrjevanje kolovozov	3
Nasipanje	6
Drugo	9

Slika 24: Zemljevid lokacij motenj kategorije - Kmetijstvo

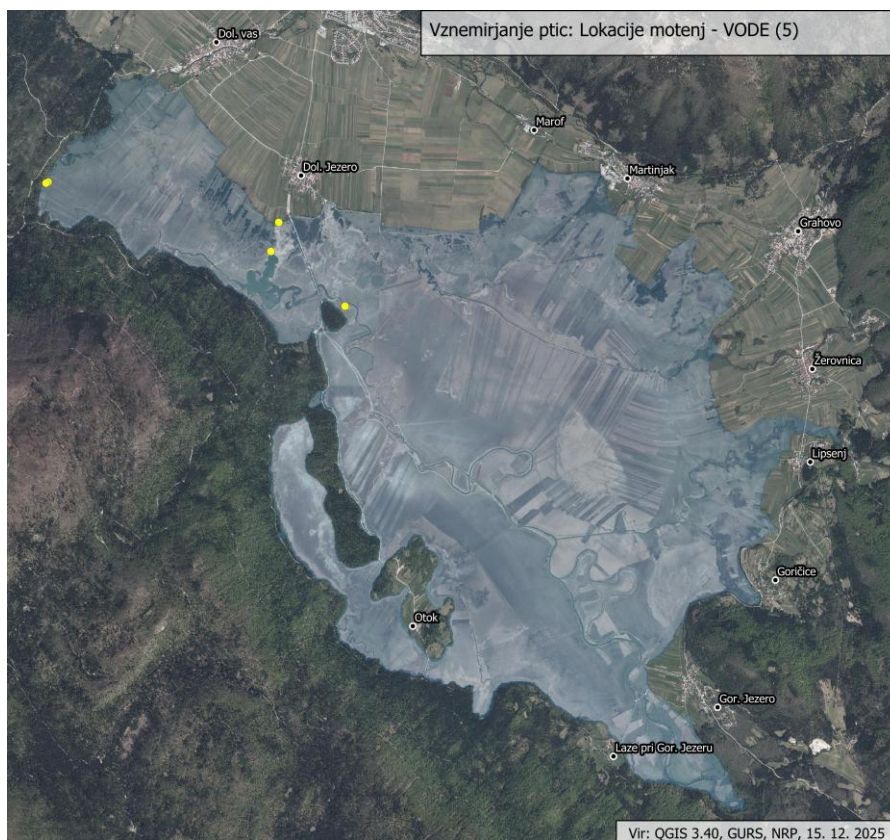
Slika 25: Število dogodkov po mesecih kategorija - Kmetijstvo

3.12. Vode

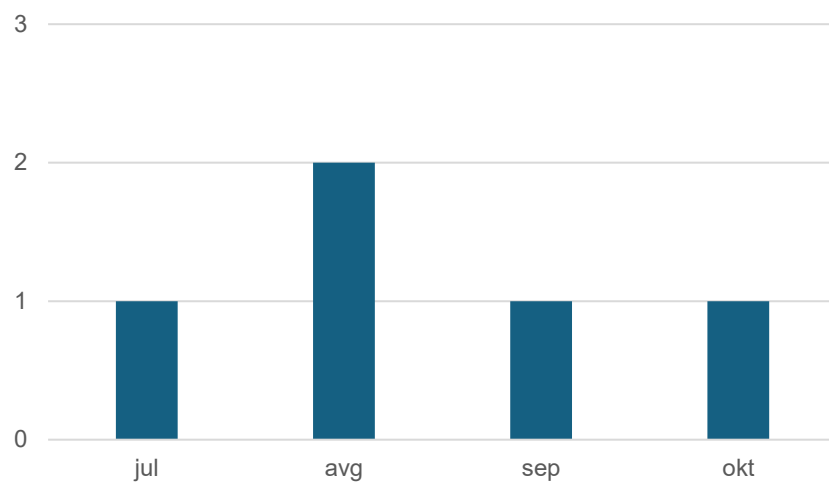
Pri kategorije »Vode« aplikacija omogoča določitev 9 podkategorij motenj (Preglednica 13). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzročajo aktivnosti, ki vplivajo na vode. V letu 2025 smo zabeležili 5 dogodkov. Na zemljevidu (Slika 26) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjan, ki so povezani z aktivnosti, ki vplivajo na vode Cerkniskega jezera. Graf (Slika 27) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 13: Kategorija motenj "Vode" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Zaježitve	
Novonastali požiralniki	1
Zasipanje požiralnikov	2
Prekopi & regulacije	1
Čiščenje vodotokov	1
Pranje cistern z gnojnico	
Pranje vozil	
Izlivanje gnojnice	
Drugo	

Slika 26: Zemljevid lokacij motenj kategorije - Vode

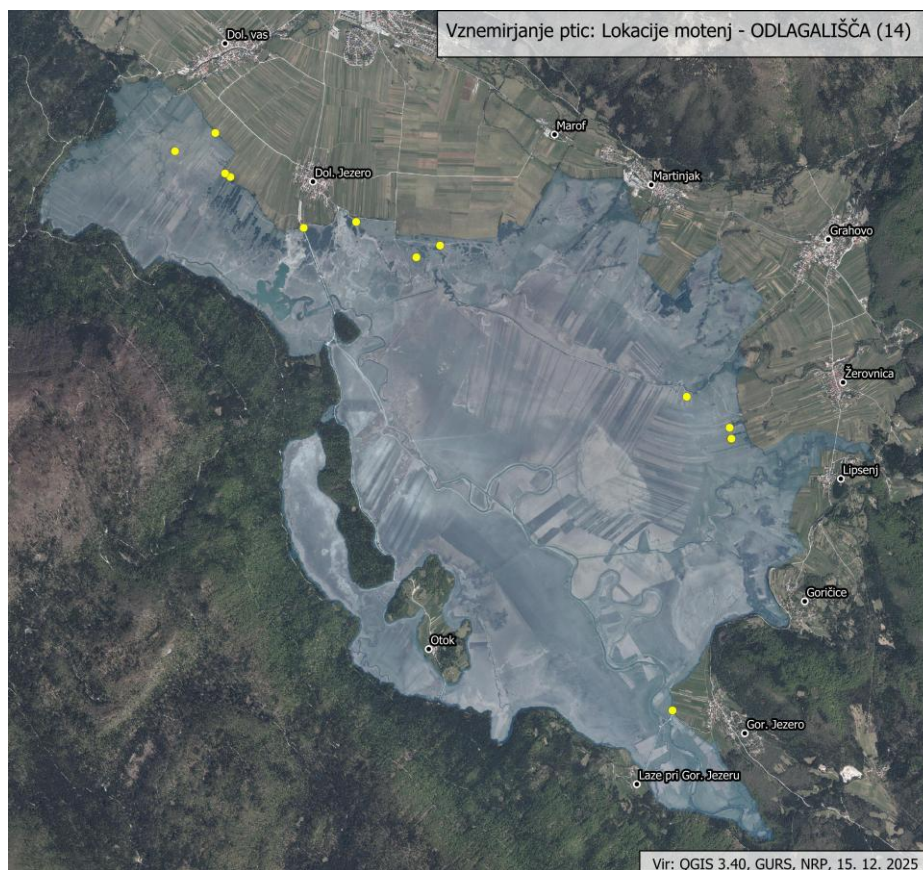
Slika 27: Število dogodkov po mesecih kategorija - Vode

3.13. Odlagališča

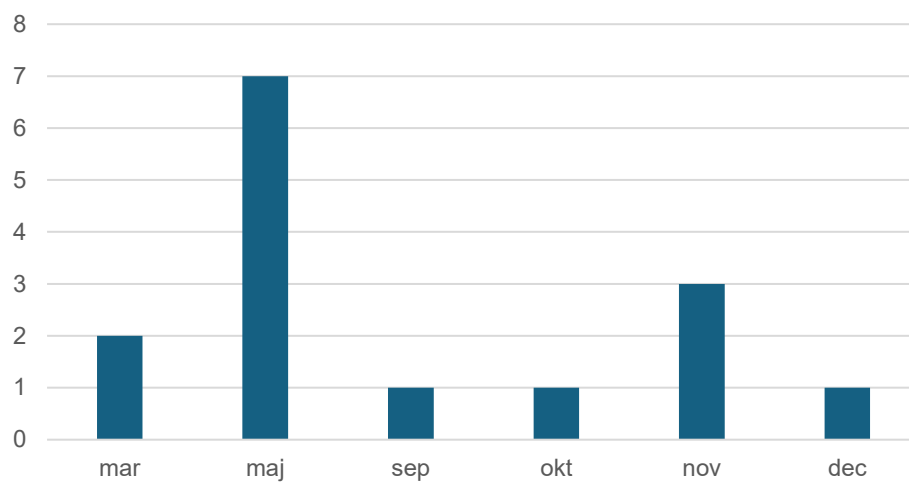
Pri kategoriji »Odlagališča« aplikacija omogoča določitev 6 podkategorij motenj (Preglednica 14). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzročajo odlagališča. V letu 2025 smo zabeležili 14 dogodkov. Na zemljevidu (Slika 28) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povezani z odlagališč na Cerknškem jezeru. Graf (Slika 29) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 14: Kategorija motenj "Odlagališča" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Odložena zemljina	2
Odloženi gradbeni odpadki	3
Odlagališče zelenega odreza	2
Odloženi komunalni odpadki	
Kurjenje odpadkov	2
Drugo	6

Slika 28: Zemljevid lokacij motenj kategorije - Odlagališča

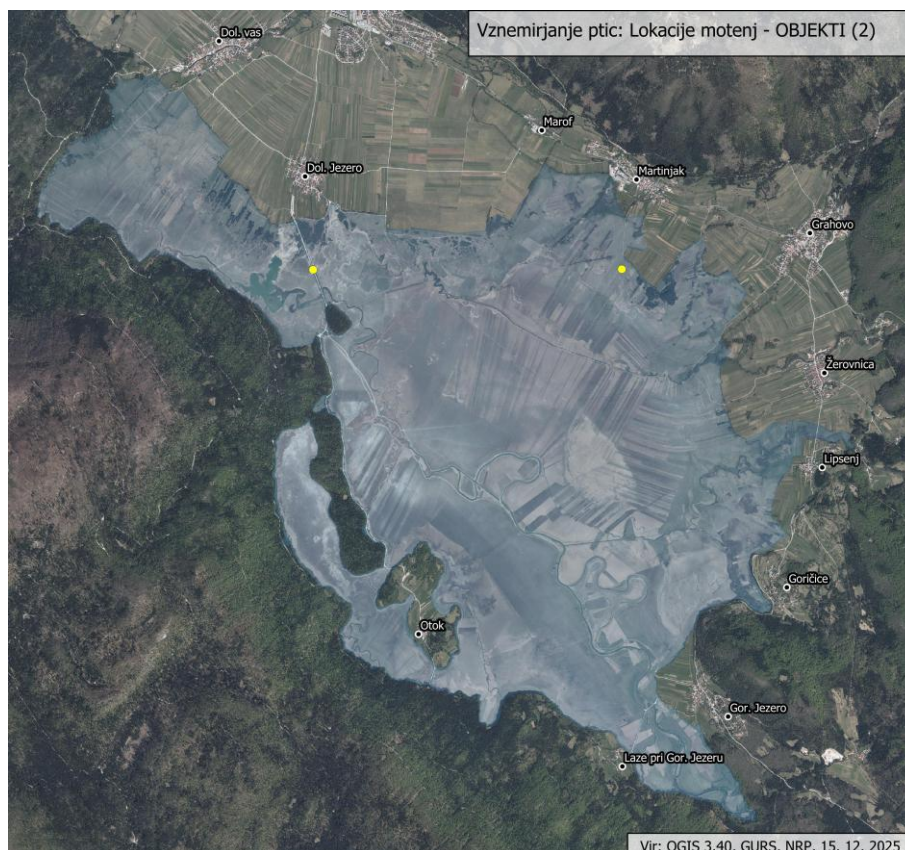
Slika 29: Število dogodkov po mesecih kategorija - Odlagališča

3.14. Objekti

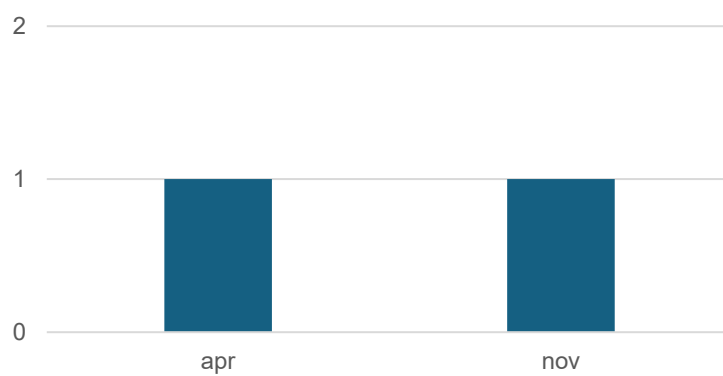
Pri kategoriji »Objekti« aplikacija omogoča določitev 5 podkategorij motenj (Preglednica 15). V okviru projekta LIFE Tršča smo beležili vznemirjanja, ki jih potencialno povzročajo objekti. V letu 2025 smo zabeležili 2 dogodka. Na zemljevidu (Slika 30) so prikazane lokacije (rumene pike) zabeleženih dogodkov vznemirjanja, ki so povezani z objekti na Cerkniskem jezeru. Graf (Slika 31) prikazuje število dogodkov po mesecih.

Preglednica 15: Kategorija motenj "Objekti" in posamezne podkategorije

Tip motnje	št. dogodkov
Vikendice	
Gospodarski objekti	
Ceste	2
Mostovi & brvi	
Drugo	

Slika 30: Zemljevid lokacij motenj kategorije - Objekti

Slika 31: Število dogodkov po mesecih kategorija - Objekti

4. Zaključek

Začasna aplikacija se je izkazala kot dober pripomoček pri beleženju človeških dejavnost na Cerkniškem jezeru. Pri izdelavi nadgrajene aplikacije za podporo upravljavcem zavarovanih območij, ki bo razvita tekom projekta, bodo dosedanje uporabniške izkušnje lahko v veliko pomoč.

Ker je opravljeno prvo leto pilotne uporabe aplikacije je število podatkov razmeroma malo, zato je za zaključke in nadaljnje korake potrebno zbrati več podatkov. Med zabeleženimi motnjami je največ sprehajalcev in vožnje v naravi. Opazni so nekateri vzorci zgostitev zabeleženih dejavnosti v okolici Rešeta in Vodonosa. Poleg tega so motnje zabeležene po obod jezera na območju blat in ob strženu zbranih. V toplejših mesecih je bilo zabeleženih več motenj, z viškom v avgustu. Prisotnost človeških dejavnosti na območjih redkih gnezdil, bi zato lahko imela negativne učinke, zato je potrebno pripraviti ustrezne akcije za zmanjševanje in preusmerjanje le teh (ozaveščevalne akcije ob gnezdenju škurha, ob poleganju mladičev ipd.).

V prihodnje se pričakuje, da bo aplikacijo uporabljalo več uporabnikov, posledično bo več podatkov, ki bodo lahko zanimivi za nadaljnjo analizo vznemirjanj (glede na čas pojavljanja, številčnost, lokacija, višino vodostaja itd.). Kljub temu pa je potrebno biti pazljiv pri kakršni koli interpretaciji analiz o motnjah, ker ni nujno, da ima vsak zabeležen dogodek neposreden vpliv na vodne ptice in druge živali.

Viri

Jančar, T. (2024): Gnezdeča populacija velikega škurha *Numenius arquata* na Cerknškem jezeru 2023in 2024. Notranjski regijski park, Cerknica. 26 str. DOI: [10.13140/RG.2.2.14920.38405](https://doi.org/10.13140/RG.2.2.14920.38405)

Jančar, T. (2025). Navodilo za uporabo aplikacije za beleženje motenj na Cerknškem jezero. LIFE Tršca, Notranjski regijski park, April 2025. 4 str.

Miller, S. G., Knight, R. L., & Miller, C. K. (2001). Wildlife responses to pedestrians and dogs. *Wildlife Society Bulletin*, 124-132.